

IV

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

tiende jaargang
september/oktober 1958

H O T E L - P E N S I O N .

Wij zijn dan tijdens onze vakantie in een pension geweest. Nu heb ik even het woordenboek geraadpleegd, om te zien, wat we onder pension moeten verstaan. Er stond: Huis waar men kost en inwoning heeft tegen vergoeding. In een pension is alles zo heel anders dan thuis. Hier vinden we niet de gebondenheid, niet de gemeenschap. Bij dat tafeltje zit een familie die voor het gemak afgeschift heeft de bekende ontmoetingsgroet van elke dag te zeggen. Ik hoop echter dat ze dit alleen maar afgeschift hebben tijdens de vakantie. Bij een ander tafeltje een familie die uitsluitend opgaat in kille vormen. Daar een familie..... maar waarom zou ik doorgaan ?

Wij zijn immers in een pension. In een hotel komt het bovenstaande nog sterker uit. Het is maar schijn van huiselijkheid. Nooit kan een hotel of pension het eigen huis vervangen. De slaapkamer is anders; het eten is anders, met andere woorden de sfeer is anders. Het is een karikatuur van eigen huis. Een hotel of pension biedt alleen herbergzaamheid. Daar is dan het woord "herberg" zoals vroeger elk hotel genoemd werd. Nu zijn er gezinnen die het huiselijk leven verlagen tot een hotelleven. Het gezin is bijeen (is het wel bijeen) om te eten en te slapen. Verder heeft ieder zijn eigen werk, zijn eigen kamer, heeft ieder zijn eigen leven. We komen even bij elkander, maken een algemeen praatje en trekken ons terug in eigen "afdeling". We zijn voor elkander nummers. Is dit alles niet een ziekte van onze tijd ? De mensen zijn bijeen in flats. Al de bewoners lopen over dezelfde trap, hebben samen een fietsenbergplaats, luisteren naar hetzelfde radioprogramma. Is er een lift, dan gebruiken ze allen dezelfde lift. Kortom ze hebben alles gemeen. Is dit een gemeenschap ? Immers neen. Het leven wordt een hotelleven. Maar niet alleen in het gezinsleven is deze ziekte merkbaar, ook in het verenigingsleven. Men kent niet meer de gemeenschap. Men is een nummer voor elkander. Het hotelleven doet zijn entree. Voor dat hotelleven wil ik waarschuwen, blijf ik waarschuwen. Onze Nijdamstra Stichting moet een gemeenschap blijven, een eigen huis. Geen karikatuur van een gemeenschap, maar een hechte gemeenschap van de

NIJDAMSTRA- state !

De Voorzitter.

F A N I T F R Y S K E M E D.

In aansluiting op mijn artikel over de Friese eilanden, dat verleden keer niet geplaatst kon worden wegens plaatsgebrek en nu weer niet geplaatst wordt om de eenvoudige reden dat Uw Nijdamstra Tynge tikster de copie thuis liet liggen en de Tynge vandaag ter perse moet - dus we bewaren dit stukje over de eilanden nog tot volgende keer ! -, wil ik nog iets vertellen over het eiland Helgoland: de rode rots en trots der Friezen. In menig opzicht is dit wel een zeer merkwaardig eiland. Het valt geheel buiten de rij der waddeneilanden en ligt ver de Noordzee in: wel ongeveer 50 k.m. voor de mond der Elbe.

Helgoland (Heilig land?) is opgebouwd uit roodbruine zechstein en verheft zich in zijn Oberland steil uit de Noordzee. Het is bedekt met een meter dikke laag groengrijze kalkzandsteen, waarover weer rood bontzandsteen. Daarop rustte oorspronkelijk de muschelkalk, waaruit nu nog de kliffen aan de Westkant bestaan. Muschelkalkzandsteen is een merkwaardig gesteente. Het is zeer weervast en duurzaam. Daarom wordt het veel gebruikt voor sculpturele versieringen aan gebouwen en leent zich voor beeldhouwwerk. De kleur is grauw geelachtig, soms blauw tot roodachtig. In de ijstijd is Helgoland bedekt geweest met gletschers, vandaar de vele zwerfstenen en vuursteengrint.

Helgoland, dat veel groter is geweest, maar door zee en branding sterk is afgebrokkeld, is aan de Oostzijde steil; aan de Westkant is het zeer sterk ingesneden Unterland. Aan de Zuidzijde is het brede badstrand. Door een brede zee-arm van het eiland gescheiden ligt het eiland Düne met zijn breed strand.

Voor de oorlog was Helgoland het drukst bezochte badeiland van de Noordzee. Ook nu neemt het bezoek van badgasten weer sterk toe.

Bewogen is de geschiedenis van Helgoland sedert het in 1890 in bezit is gekomen van Pruisen. Het werd een vlootbasis met al de gevolgen van dien. De bewoners van Helgoland zijn getuige geweest van de zeeslag tussen de Engels en Duitsers op 28 augustus 1914, waarin de Duitse vloot werd verslagen. Na de eerste wereldoorlog moesten alle versterkingen en havenwerken van Helgoland worden vernietigd.

De gevolgen van de tweede wereldoorlog zijn voor Helgoland

nog veel rampzaliger geweest. In 1950 moesten alle bewoners + 4000 evacueren naar de vaste wal. Hun eiland werd door de Engelsen gebruikt voor proefbombardementen. Tonnen en tonnen explosieve stoffen zijn op het eiland neergestort. Van de badplaats bleef geen enkele steen op de andere. Het Oberland werd een maanlandschap met ontelbare kraters. Maar de rode rots en daarmee Helgoland hield stand. Protesten bleven niet uit en Engeland staakte de bombardementen.

In 1952 mochten de Helgolanders naar hun door onbeschrijflijke verwoestingen geteisterd eiland terug keren. De opbouw begon. Het taaië doorzettingsvermogen en de voortvarendheid der Helgolanders hebben in vijf jaar heel wat tot stand gebracht. Maar het gaat hun nog lang niet vlug genoeg. De regering kan en moet beter helpen. Scherpe betogingen en protesten gaan naar Bonn, men is het traineren moe.

Als de opbouw zich ontwikkelt zoals de Helgolanders zich dat voorstellen, dan wordt Helgoland een badeiland van hypermoderne allure. De woonhuizen en hotels worden gebouwd in een stijl, welke een samensmelting is van supermoderne Zweedse en sobere Nederlandse stijl. Helgoland krijgt een eigen waterbedrijf, zodat het drinkwaterprobleem daarmee is opgelost. Zo verrijst Helgoland dus als een phoenix uit de as.

Moge voor dit hernieuwde Helgoland van toepassing blijven de woorden van het refrein van het lied der zangers van Norderney:

"Wie kamen van de Westerkant
Van Texel bit na Westerland,
Uns Freesen höört de Nordzeestrand".

Want Helgoland wordt ook door Friezen bewoond. Reeds nu wonen er weer + 1500 Friezen, wier taal een tak is van de Friese taalstam. Al in de grijze oudheid was Helgoland, door de Friezen Forsete-land genoemd, Fries. Het was een Fries Heiligdom, gewijd aan de Friese god Forsete, de god van verdraagzaamheid en vriendschap, die de bitterste vijanden wist te verzoenen. Forsete was de zoon van de schone en stralende god Baldr en de moedige godin Nanna.

Op het Fries congres, dat in juni j.l. te Leeuwarden werd gehouden, waren ook een 16 tal Helgolanders aanwezig, waarvan drie paren in de klederdracht van hun eiland, dat ze "I Lunn" noemen.

Moge Helgoland de Friese traditie, aangepast aan de moderne tijd, hooghouden en blijven ijveren voor zijn cultuur en

taal, opdat Helgoland, wat het sedert de grijze oudheid was, Fries blijve.

"Wor de fürtorn blinkt
Helgoland uns winkt."

A. Vleer.

G I R O N U M M E R ! !

In verband met de decentralisatie van de Postcheque- en girodienst zal met ingang van 4 oktober 1958 het nummer van onze postrekening No. 626724 worden gewijzigd in No. 826724.

Met het overmaken van Uw bijdrage over het tweede halfjaar 1958 verzoeken wij U vriendelijk met het bovenstaande rekening te willen houden. Waarvoor bij voorbaat onze dank !

----Abonnementsprijs incl. lidmaatschap: f. 4,25 per half jaar; resp. f. 1,-- per half jaar voor leden ! -----

Sneek,

C.v.d.Schoot, Azn.

V A N W A A R E N W A A R H E E N .

Waarschijnlijk hebt U in Uw krant wel iets gelezen over het nieuwe stadsplan voor Alkmaar. Een kleine, zo eenvoudig mogelijke, toelichting kan evenwel nuttig zijn. Alkmaar is een zeer oude stad. Enkele jaren geleden werd herdacht, dat 700 jaren geleden de stadsrechten werden toegekend. Doch ook reeds lang daar voor komt de plaats Alkmaar in de oude documenten voor.

Alkmaar is niet alleen een oude stad, zij heeft haar karakter ook uitstekend bewaard. Delft, Leiden, Leeuwarden, Utrecht Amsterdam en nog veel meer, het zijn allen steden met een geschiedenis. Een geschiedenis welke men kan aflezen, ook medeleven bij een gang langs de verschillende stadsgrachten en historische gevels. In vele plaatsen zijn dit evenwel fragmenten geworden, museumstukken zonder levend verband met de naaste omgeving. En hoewel ook in Alkmaar de schendende hand van de laat 19de eeuw wonden sloeg, welke lelijke littekens nalieten, toch is er nog genoeg bewaard om deze stad haar echt Nederlands karakter te doen behouden. De Amerikanen zouden er miljoenen voor over hebben om in hun land een dergelijke stad te bezitten en zij zouden dit bezit zorgvuldig bewaren.

Het moderne leven, het tempo van deze tijd heeft evenwel ruimte nodig. Ruimte en snelheid, die twee behoren bijeen. Maar ruimte en snelheid waren niet de voornaamste regels waar-

naar onze vaders hun steden bouwden. De grachten zijn te smal, oude huizen staan in de weg, zo ontstaat een conflict.

Nu is er in Alkmaar een plan ingediend, kostbaar van opzet en kostbaar bij uitvoering, dat het hart der stad wil open leggen voor het moderne verkeer. Wil men dit plan uitvoeren, dan zal het noodwendig gevolg zijn, dat er grachten moeten worden gedempt en huizen worden afgebroken. Dat er veel schoons onherstelbaar verloren gaat. Hier nu begint het verschil van inzicht.

De voorstanders, die zich naar de mode der na-oorlogse jaren, terstond het predicaat van vooruitstrevendheid hebben aangemeten, wijzen op de eisen van het moderne verkeer. De tegenstanders, die werkelijk niet alleen door verouderde gedachten worden beheerst, verzetten zich tegen de vernietiging van goederen, welke nimmer terug gevonden kunnen worden.

Een vraagstuk als zich nu in Alkmaar presenteert zal ongetwijfeld de belangstelling hebben van de lezers van de Nijdamstra Tyngje. Ook in een familie-vereniging kunnen zich dergelijke meningsverschillen voor doen.

Men kan de volle klemtoneel leggen op het heden. Er gaat een geweldige bekoring uit van een familiedag, zoals wij b.v. in 1956 hebben genoten. Het stijlvolle begin in de Hervormde kerk te Irnsum, de gezellige samenkomst te Leeuwarden, zij werden hoog gewaardeerd door bijna ieder, die ze heeft bijgewoond.

Er zijn evenwel ook familieleden, wier gedachten veel meer uitgaan naar het verleden. Het familieboek, de opbouw der geslachten, dat is voor hen de voornaamste taak van een familie-vereniging.

Het is niet mijn bedoeling te kiezen tussen deze twee. Zowel het een als het ander kan ik ten volle waarderen. Niet gaarne zou ik de familiedagen in groter of kleiner verband missen. Zelfs van zo'n kleine plaatselijke avond-samenkomst geniet ik 100%.

Maar met evenveel belangstelling zie ik de verschijning van het volgende deel van ons familie-boek tegemoet. Het "waarheen gaat gij" is niet belangrijker of minder belangrijk dan het "vanwaar komt gij."

Er is in deze dingen slechts één groot gevaar, namelijk dit, dat iemand denkt het alleen te weten, zijn eigen haan wil laten kralen. Dat is de dood van elke organisatie, dat vernietigt elk samenleven in familieverband.

Hoe verschillend ook in gedachten, in welstand, in levens-

FAMILIEBERICHTEN.

Geslaagden:

Aan de R.U. te Utrecht is geslaagd voor het semi-arts examen L. Wijnja te Uitwellingerga. - 24.6.1958-

Geslaagd voor de akte Duits de heer P.Wijnja, vroeger onderwijzer te Badhoevedorp en afkomstig van Joure - 8.8.1959-

M.U.L.O.-examen. Geslaag F.M.L.Nijdam, Leeuwarden.

Middenstandsdiploma, H.Nijdam, Joure.

Lagere Technische school te Drachten, machine bankwerken, Hjerke Wijnja te Drachten.

R.H.B.S. te Sneek, Henk Vleer te Lemmer.

In de maand juni 1958 slaagde te Amsterdam voor het diploma Wijkverpleegster Jannij Nijdam Dd. te Andijk. Met ingang van 16 juli j.l. als zodanig benoemd te Enkhuizen.

Benoemd: tot notaris te Zuidwolde (Dr). H.L.Nijdam.

Uit de Pers:

Twee auto's in botsing. (10.6.1958)

HEERENVEEN. - Doordat de heer L.Nijdam uit Oranjewoud maandagmorgen op de Dracht niet opmerkte, dat een voor hem rijdende auto van de gemeentereiniging, bestuurd door de chauffeur H.Hielkema, plotseling moest afremmen voor een tegenligger, schoof de personenauto van de heer N. onder de vrachtauto. De wagen werd zwaar beschadigd. Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor.

Derde Geref. predikant. (23.6.1958)

DRACHTEN. - De intrede van ds. H.E.Wijnja als derde predikant bij de Gereformeerde Kerk zal vermoedelijk op 31 augustus geschieden. De nieuwe voorganger is in Friesland geboren op 21 december 1926. Reeds kort daarna vertrokken zijn ouders naar Alkmaar, zodat ds. Wijnja zijn opvoeding in het westen ontving. In Kampen studeerde ds. Wijnja theologie. Hij werd op 24 oktober 1954 te Godlinze, classis Appingedam, bevestigd. Drachten zal dus voor ds. Wijnja de tweede gemeente zijn.

LEMSTER SKUTSJE

De 70-jarige heer Andries Vleer, die donderdag en gisteren

F A M I L I E B E

Snein 11 maeije sil it 35
jier lyn wêze, dat ús lea-
ve âlden pake en beppe

BINNE HARTSTRA

en

KLAASJE HARTSTRA-
JANSMA

boaske binne.

RR 4 Brighton,
Ontario Canada

Har tankbre bern en
bernsbern.

Woansdei de 28e fan blom-
memoanne sil it 50 jier
lyn wêze, dat myn leave
vern, ús leave âlden, skoan
âlden pake en beppe

WILLEM NIJDAM

en

ANTJE NIJDAM-
LAGEVEEN

boaske binne.

Dat wy se noch lang hâlde
meije is de winsk fan har
mem, bern, skoan- en berns-
bern.

Aldeboarn, maeije 1958
Weaze D 26

Alhiel gjin drokte

Met dankbaarheid en grote
blijdschap geven wij ken-
nis van de geboorte van
ons dochtertje

ATJE

S.J. Winia
J. Winia-Poepjes

Koufurderrige 7,
30 mei 1958

Met grote vreugde en dank-
baarheid geven wij kennis
van de geboorte van onze
zoon

HARM

K. Vleer
S. Vleer- van Dijk

Oosthem, 2 augustus 1958

Japie, Tineke en Durk wer-
den verblijd met de geboor-
te van een zusje

GEERTJE

G. Wijnja
S. Wijnja-Zeilstra

Oppenhuizen 144 H
27 juni 1958

GEBOREN: zoon
JACOB Buite

I T E N .

BOREN:

ANNA

chter van

Jan van Gelderen
en Lucie M. Vleer

are, juli 1958.

PROUWD:

Gosse HEPKEMA

en

Jetske WYNIA

. Nicolaasga juli 1958
llega

PROUWD:

Fokke DIJKSTRA

en

MAAIKE WIJNIA

llega, juli 1958

PROUWD:

Sjoerd ZIJLSERA

en

Geertruida WYNIA

varsterbrug, juli 1958

.Muurling en G. WIJNJA

juli 1958

In het ziekenhuis te Heeren-
veen overleed, nog vrij on-
verwacht, mijn lieve, onver-
getelijke vrouw en onze zorg-
zame moeder, behuwd- en groot-
moeder

FOKJE WIJNIA

in de ouderdom van bijna 69
jaar, na een gelukkige echt-
vereniging van 45 jaar.

Heerenveen, 20 juni 1958

Schans 14.

DOUWE WYNIA

en

KLAASKE TUININGA

geven mede namens hun ouders,
kennis van hun voorgenomen hu-
welijk, waarvan de voltrekking
D.V. zal plaats hebben op vrij-
dag 18 juli a.s., des namiddags
om 2 uur te Wommels.

Kerkelijke bevestiging om 2.30
uur in de Gereformeerde kerk
door de Weleerwaarde heer Ds.
W.P.K. Pauwels.

Lollum, Beijummerreed 5
Wommels, Hofkamp 67

bij de hardzeildag voor Lemster vissersschepen op het IJsselmeer met de botter LE21 tweede werd. Het was een jubileumwedstrijd voor de heer Vleer, want hij heeft nu gedurende vijftig jaar aan dit hardzeilen deelgenomen.

Artis was decor van televisiespel.

Omrcepster Tanja Koen, pas donkerbruin verbrand terug van vakantie, had gistermiddag de hulp van oppasser HENK NIJDAM nodig toen zij met de poema Quito voor de t.v.-camera moest. Dat was voor de generale repetitie van de detective "V.d. Kunst is geen heer" van Jan de Kock, maar Quito vertikte het om uit zijn koele hok te komen, zodat de oppasser zijn toevlucht moest nemen tot een groot stuk rauw vlees. Dat kreeg Quito overigens niet want, zei de potige oppasser, als hij te eten krijgt, dan komt hij helemaal niet meer voor het hek. Deze opmerking demonstreert dat de N.C.R.V. alle medewerking van Artis heeft gehad om het spel, dat over handel in verdovende middelen ging, in de diergaarde te laten spelen. Trouwens politie en spoorwegen hebben ook een duit in het zakje gedaan. Een deel van de geschiedenis speelde zich af op een goederen-emplacement en de N.S. stelde het emplacement aan de Plantage Dokkade beschikbaar. De politie heeft het gisteravond helemaal afgezet.

Henk Nijdam wint de ronde van Gieten. (4.8.1958)

GIETEN.- Henk Nijdam uit Eelderwolde heeft de ronde van Gieten gewonnen. Met veel machtsvertoon finishte hij met drie ronden voorsprong op zijn naaste concurrenten en bewees daarmee, dat hij ongetwijfeld de sterkste noordelijke renner is.

Drie oudste leden werden Koninklijk onderscheiden (7.6.1958) Receptie jubilerend Concordia.

OLDEBOORN.- Muisstil werd het zaterdagmiddag in Hotel Goeres bij de grote receptie van het veertig-jarig fanfarekorps Concordia, toen burgemeester J.Anker vertelde, dat hij in opdracht van Hare Majesteit Koningin Juliana de heren S.Poepjes, P.Harmsma en W.NIJDAM de eremedaille, verbonden aan de orde van Oranje Nassau mocht uitreiken voor hun veertigjarige trouw aan dit korps. Een groots moment was het, toen mevrouw Anker haar deel van de taak verrichtte en de drie heren de eremedailles opspelde, terwijl de burgemeester intussen liet uitkomen, dat hierin het hele korps geëerd werd.

Mevr. N.WINIA te NIJEGA won de eerste prijs met de sunil-prijsvraag. Een wasmachine of centrifuge.

opvatting en in nog veel meer, zij toch altijd het voor-
naamste voor alle Nijdens zonen en dochters, die prachtige
zin van ons Nijdamstra-lied:

"IN NIJDAMSTRA ZIJN WIJ EEN !"

Alkmaar,

H.Nijdam Lzn.

H O B B Y ' S.

Hartelijk dank neven voor Uw artikeltje dat geplaatst
wordt onderde rubriek "Hobby's". Zo wordt ons blad werke-
lijk een familieblad, zo komen we tot een beter begripen
van elkander.

Deze keer reken ik op de neven:

S.v.d.Leij, Alkmarijp.

J. Vleer, Dronrijp.

G.A.Nijdam, Dellenweg, Epe.

Toezending liefst voor 20 oktober a.s.

Redacteur.

Andijk, aug. 1958.

Geachte Neef !

Of ik een hobby heb ? Ik geloof het niet.

Althans niet in de zin van: je staat er mee op en je
gaat er mee te bed. Wel ben ik een groot liefhebber van m'n
dagelijks krantje, en mag ik graag wat met kruiswoordpuzzels
spelen, maar daarvoor is het woord: "hobby" te zwaar.

Met veel genoegen lees ik van de hobby's van anderen, en
denk dan vaak, wat ben ik een sukkel.

Als ik me dan afvraag hoe dat kan (zonder hobby), zocht ik
de oorzaak hiervan in het feit, dat velen, misschien wel de
meeste hobby-bezitters, in zekere "dienstbetrekking" staan.
Zij gaan dan hun eigen initiatieven op deze wijze uitleven.
Nu behoort o.g. tot de groep zelfstandigen. Eigen baas zo
gezegd. Ik ben n.l. reeds + 40 jaar tuinder en teler van
tuin- en bloemzaden, en ook vele jaren van tulpen en gladi-
olen. Dit brengt mee, dat men gedurig moet bezig zijn, met
mogelijkheden in vele richtingen, die veel tijd en krachten
vragen, boven de tijd dat je praktisch werkzaam bent.

Mijn conclusie is dus, dat m'n hele dag in het teken van
een hobby staat, want daarmee wordt ook veel vrije tijd ge-
vuld, althans voorzover deze niet voor andere (ideële) doel-

einden beschikbaar moet zijn. Is mijn conclusie dus juist, dat hobby's het meest te vinden zijn bij hen die geen eigen zaak of bedrijf hebben ?

Tot slot nog een wens. Ik zou wel eens willen weten wat in elk "vak" het mooiste en het moeilijkste is. Een buitenstaander (en dat zijn we op z'n beurt allemaal), kan dit vaak zo moeilijk beoordelen.

Vriendelijke groeten van

D.Nijdam.

Andijk-Oost 94.

Deventer.

Hoewel ik meen, dat de fotografie al eens eerder een onderwerp van onze hobby-rubriek is geweest, zal ik toch als men mij naar mijn liefhebberijen vraagt, deze tak van "sport" op de voorgrond stellen. Gelukkig bestrijkt de fotografie zo'n uitgestrekt terrein, dat men er niet gauw over uitgeschreven raakt en het gevaar om in herhaling te treden is evenmin groot.

Zelf heb ik mij wel eens afgevraagd waarom ik eigenlijk de fotografie als hobby beoefen. Een van de redenen moet wel zijn (als men het "Familie-blad" ter hand neemt), dat toch bij elk lid van onze vereniging wel een zekere drang aanwezig is feiten en beelden van het heden voor de toekomst te bewaren.

Uit deze regels blijkt reeds dat ik (ook) fotografeer met als grond-toon het vastleggen van beelden teneinde daar in de toekomst een aardige herinnering aan te beleven.

Nu ik mij voornamelijk heb toegelegd op het maken van kleuren-dia's is de mogelijkheid geschapen om ook de stadsbeelden van de plaats van inwoning vast te leggen; bij de zwart-wit fotografie heeft mij dit nooit bevredigd terwijl wij nu van de geprojecteerde lantarenplaatjes veel genoeg beleven.

Wanneer de mensen het fotograferen bewist gaan beoefenen, hebben ze er meestal spijt van niet veel eerder begonnen te zijn; dit geldt dan speciaal voor de vaders of moeders van opgroeiende gezinnen. Ik wil hier heus niet mee beweren, dat nu plotsklaps een ieder zijn fototoestel met andere ogen moet gaan beschouwen alsof het een kastje is waaruit zonder meer wonderen tevoorschijn getoverd kunnen worden. Wel raad ik echter een ieder aan eens in zijn leven voor ongeveer f. 1,25 een boekje over fotografie te kopen zo de bezitter

van het fototoestel totaal geen verstand van fotografie heeft. In zo'n boekje staat een hand vol wetenswaardigheden die, toegepast, meteen een veel betere kwaliteit aan foto's opleveren.

Ook op een geheel ander gebied beleven mijn vrouw en ik veel plezier aan deze hobby. We zijn n.l. soms avonden achtereen bezig met het monteren van de dia's, die mijn vrouw met de smalfilm-camera opneemt. Naast de genoegens van het samen beoordelen en veranderen, is het steeds een prettige gewaarwording de produkten op het doek te zien verschijnen.

Na verloop van jaren zullen de nu vastgelegde belevenissen voor ons in waarde stijgen en dit geeft ons het prettige besef van het beoefenen van een waardevolle liefhebberij.

J. Vleer.

H E T R E K E N S O M M E T J E .

Graag wil ik het nog even hebben over dat rekensommetje van die guitige neef uit Alkmaar. Ik had het spoedig door, dat de appels door een juiste verschuiving, steeds het gewenste negental opleverde.

Mag ik ook eens een kleine bijdrage leveren ? Het is commissiewerk.

Een rijwielhandelaar verkocht aan 2 personen, elk een fiets voor f. 25,-- per stuk. De knecht nam deze f. 50,-- in ontvangst, en zijn baas gaf aan deze knecht voor ieder f. 2,50 terug als korting, maar inplaats van deze f. 5,-- terug te geven aan de betrokkenen, behield de knecht f. 2,-- voor zichzelf. De anderen kregen dus ieder f. 1,50 terug en daardoor hadden zij f. 47,-- in plaats f. 50,-- betaald. Volgens deze berekening had de knecht dus f. 3,-- moeten hebben, maar had er slechts f. 2,--. Waar is die gulden gebleven ?

Andijk

D.Nijdam.

F A N I T F R Y S K E M Ê D .

Voor mij ligt het "Jierboekje fan it Genealogysk Wurkforbân", een uitgave van de Fryske Akademy. Het is een boekje van 138 bladzijden, aardig geïllustreerd met veel wetenswaardigheden en vele kwartierstaten.

Van de illustraties noem ik een portret van wijlen notaris Nanne Ottema, die een bekend kunstbeschermer was; van Reitse en Auke Bloembergen, die behoorden tot een invloedrijk kas-

siersgeslacht te Leeuwarden. In het boekje staat een uitvoerig artikel van Jhr. M.J.van Lennep over deze typische manager-familie. Voorts is er een prent van de vroegere Walta-stins te Bozum. Hierbij is een beschrijving van het adellijke geslacht Walta door D.J.v.d.Meer. Een plaat van het interieur van de enige jaren geleden geheel gerestaureerde kerk van Bozum is zeer mooi en doet je besluiten eens een bezoek aan deze kerk te brengen.

Het boekje begint met een overzicht van de werkzaamheden van het Wurkforbân gedurende september 1956 - september 1957 van de hand van de secretaris de Heer R.S.Roarda. En dat is heel wat. Ik kan er slechts weinig uit aanhalen. Er zijn o.a. vier lezingen gehouden: over de bekende adellijke familie Liaukema, over oud Leeuwarden met film, over de band van land, volk en boerderij, over de schuutmakersfamilie Eeltsje en Auke van der Zee te Joure.

Verder heeft het Wurkforbân vele plannen in studie of reeds in een ver gevorderd stadium van gereedkoming, b.v. over grafschriften en rouwborden, over een uitgave bevattende 900 namen in alfabetische volgorde uit de bijlagen van de civiele sententies van het Hof van Friesland gedurende 1700 - 1727. Hierin zal men kunnen vinden ouderdom, beroep, woonplaats, testamenten, kaarten van stukken land, huizen, brieven, enz. van onze voorouders. Misschien zijn er ook bij van onze geslachten en aanverwante families. Deze uitgave kan verkregen worden door in te tekenen voor f. 5,-- , voor leden en stipers van de Fryske Akademy f. 3,75.

Dan vindt men in het boekje gegevens over openbare instellingen, commissies, verenigingen enz. Wist U, dat er in Friesland reeds 13 stichtingen en verenigingen zijn van Friese families? Enkele geven net als wij een periodiek uit. Het lijkt me wel van belang, dat wij met deze zusterstichtingen uitwisseling houden van organen en in onze blaadjes elkaar op de hoogte houden van werkzaamheid en streven. Misschien kan daar nog eens iets uit groeien, dat van veel belang zou kunnen zijn voor onze familie-vereniging.

Nu er een steeds wijdere belangstelling ontstaat voor de heraldiek(wapens, vlaggen) is er in overleg met de Fryske Akademy een Fryske Rie for Heraldyk ingesteld. Neef W.Tsj. Vleer is lid van deze Rie.

Velen hebben voor dit jaarboekje een kwartierstaat ingestuurd, welke door gebrek aan plaatsruimte niet verder terug

kon gaan dan einde 18e eeuw. Zeker zullen er onder ons zijn, die belang stellen in een of meer van deze kwartierstaten.

Uit vorenstaande blijkt, dunkt me wel dat dit Jierboekje 1958 er mag zijn.

A.Vleer.

DE NIJGERSÛNGETIID.

overgenomen uit het "Friesch Dagblad", 6.9.1958

Het hollandse nagras is in het Fries nijgers. Of neigers? Dat hangt er van af, hoe men de betekenis van het friese woord opvat. Is het nagras of nieuwgras? Wij zullen het niet uitmaken.

Vroeger was de nijgersûngetiid vaak een heel gegriem. Korte dagen en vochtige nachten, het was maar een hele toer, er nog hooi van te maken, donker gekleurd hooi, dat voor de veiligheid apart werd gehouden, in een blokje op het erf, op apart op de bûthússouder. Deze moeilijkheden zijn nu grotendeels verdwenen, sedert ongeveer 75 jaar geleden het inkuielen in zwang is gekomen.

Wij ontvingen van een bevriende relatie in bruikleen een schrift met Friese gedichten. Ze zijn van de hand van K.G. NIJDAM, die nu een eeuw geleden boer was in Akkrum. In een van die gedichten handelt hij over de nijgersûngetiid, die bij hem in het jaar 1836 afgelopen was op 18 oktober.

Wij geven het gedicht in de spelling, die Nijdam gebruikte.

Op het Nijegaeshaayen dot wy dien krije ha de agtiende van de Wynmoanne agtien honderd seis en trijtg.

En komt it nijgae's in de baan
Wat hat en boer al net te dwaan,
Wat mat er al en jild uitjaan,
oon veiten vammen en de rest
Wat is er al oon 't boerkjen west.
De poepen haaijers op het vjild,
O wee, dat nint en roevten jild.
De onligtied dij is net dien
Of 't stronjtuitrijden wud be gien.
En as dy komt moei tsjep oer 't vjild
Dan kostet dat nog ek al jild
Dan is het al werd jild uitjaan
Dat jowt wol vaak' en bult ge griem

Want 't wud maest op de lette dien
Het waar wat wach, de dagen kort
Dan wol dat wurk prevost net vort,
De mieren komme om har jild
De boer die mat mei volk in 't vjild,
Dat kostet hem zijn dagen hier
Al dogt er zontieds net en sier.
Dit haw ik ekris oendervoen
Mijn boeteloan ') hie net jamk joen
Let meand hie ik 't de earste keer
't Wie just beroen en weinig meer.
Het nijgaes waad vanzels doe let
Wat hat mij dat en wurk beret,
En bulte kosten wat gedruis
Eer ik dat bijtje hae hie tuis.
Het wie in ienen vjirst te let
October past het haewurk net.
En dogs vor ik het hie vankaant,
Hijen wij de sontiende al haant.
Vor Grouster merk hie wij' begien
En dei of twaa er jit vor dien.
Het is nouw sa. Mar haw ik ker,
Dan dog ik leau ik 't nooit wer.

') bütlan.

BESTUUR NIJDAMSTRA STICHTING.

Voorzitter: T.Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden.
Tel. 05100-22167.

Secretaresse: Mevr. M.H.Nijdam-Nijholt, R.Kochstraat 21,
Leeuwarden.

Penningmeester: C.v.d.Schoot Azn., Leeuwarderweg 63, Sneek
Tel. 05150-3028

Leden: Mevr. P.Agema-Wynia, Stationsweg 18, Dokkum
Mevr. H.Nijdam-Smit, Paterswoldseweg 132b, Groningen
M.P.Wienia, b/d Brug 43, Follega

POSTREKENING: 826724 t.n.v. penningnr. NIJDAMSTRA STICHTING
SNEEK.

ADMINISTRATIE: 2e Beukenlaan 6, Apeldoorn.

REDACTIE: Coornhertstraat 12, Leeuwarden.